
Štábní rozhovory: Sbližování ozbrojených sil demokratických armád

Vzhledem ke své zeměpisné poloze se Česká republika nemůže vyhýbat žádnému řešení společných evropských problémů. Je příliš blízko frontové linie. A třebaže naši sousedé vypadají mírumilovně a vlastně nemáme přímou hranici s oblastmi, ve kterých ozbrojené konflikty právě probíhají, s ohledem na české dějiny nemůžeme být příliš bezstarostní. Otázky bezpečnosti nelze beztrestně zanedbávat. Status přidruženého členství v Západoevropské unii a účast na projektu Partnerství pro mír, které nám umožňují podílet se na zásadních bezpečnostních konzultacích, na vojenském plánování a později i na operacích při řešení otevřených krizí po boku demokratické Evropy, nejsou jen jakousi náhrádkou vstupu do NATO nebo do Evropské unie, ale rámcem, ve kterém Česká republika přebírá odpovědnější roli v budoucím bezpečnostním systému než dosud.

* * *

Konkrétní spolupráce mezi jednotlivými armádami je zabezpečována mj. také tzv. štábními rozhovory. V anglickém vojenském slovníku bychom tento pojem běžně užívaný v západních demokratických armádách našli pod výrazem „staff

talks". Jsou jednou ze základních forem řešení otázek **součinnosti ozbrojených sil**. Vedou je mezi sebou vojenští představitelé na úrovni ministerstva obrany a generálních štábů armád.

V Armádě České republiky řízení a realizaci štábních rozhovorů zajišťuje odbor mezinárodního práva Sekce zahraničních vztahů Ministerstva obrany ČR, který navrhuje koncepci i obsah jednotlivých jednání.

Příprava štábních rozhovorů

Dříve než jsou zahájeny dvoustranné kontakty, je třeba předem projednat obsahovou náplň těchto jednání na úrovni příslušných pracovišť rezortů jednotlivých partnerů prostřednictvím vojenských a leteckých přidělců. K těmto jednáním dochází na základě prvotního návrhu každé zúčastněné strany, který se pak dále upřesňuje podle požadavků a zájmů partnerů. Jedná se zejména o následující okruh problémů:

- plnění Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách (AČR vysílá inspektory),
- vzájemná výměna informací vojenskopolitických rozborů evropské bezpečnosti (se zaměřením na Partnerství pro mír),
- výměna zkušeností z aktivit mírových misí OSN (peace-keeping),
- rozšiřování spolupráce v oblasti vojenského školství, dalšího vzdělávání (výuka jazyků),
- výměna zkušeností z organizace ministerstva obrany a ozbrojených sil,
- ujednání o vzájemné spolupráci mezi jednotlivými rezorty atd.

Obecným posláním takových dvoustranných kontaktů je prohloubit spolupráci se zúčastněnými stranami, **zejména ve vztazích vůči ozbrojeným silám členských států Severoatlantické aliance, a vytvářet předpoklady pro naše přijetí.**

Štábní rozhovory jsou ovšem také příležitostí k navázání pracovních i neformálních kontaktů mezi členy delegací. Podle svých specifických zájmů mohou při návštěvě České republiky delegáti navštívit například výcvikové středisko jazyků Sekce zahraničních vztahů v Komorním Hrádku, případně odbornou výcvikovou základnu. Zahraniční hosté jsou přijímáni náčelníkem Generálního štábu Armády České republiky generálmajorem ing. J. Nekvasilem.

Přehled štábních rozhovorů v roce 1993

V uplynulém roce se postupně realizovaly štábní rozhovory představitelů Ministerstva obrany ČR s těmito zahraničními partnery: s představiteli ozbrojených sil Rakouska (vedoucí delegace brig. gen. W. Plasche), V. Británie (kontradmirál J. J. R. Tod), německé armády (brig. gen. M. Bertele), ozbrojených sil Belgie (admirál M. Velhust), Nizozemí (komodor E. van Rijn) i s představiteli NATO (gen. Claensen, náč. výboru pro plánování a politiku ISM-SHAPE).

Zvláštní formou součinnosti v rámci mezinárodních vztahů bylo **jednání bilaterální pracovní skupiny** složené z představitelů ministerstev obrany a ministerstev zahraničních věcí **České republiky, USA a smíšené pracovní skupiny s ozbrojenými silami Francie a Řecka.**

Koncem roku 1993 byly připraveny štábní rozhovory se zástupci ozbrojených sil Ukrajiny, které se bohužel neuskutečnily pro dvojí vypovězení termínu konání akce ukrajinskou stranou.

Koncepce na rok 1994

Rok 1994 znamená další pokračování štábních rozhovorů. V únoru proběhla jednání s představiteli rumunské armády (náč. operační správy MNO Rumunska gemjr. M. Costache). Recipročním způsobem zde byly projednány tyto okruhy otázek: struktura ministerstev obrany, GŠ a výstavba armády, výměna názorů na otázky evropské bezpečnosti a institucionalizace posilování evropské bezpečnosti (KBSE, NATO). V rozvoji další součinnosti se plánuje rozvoj styků v oblasti výchovy, výměny informací a návštěv na vysoké úrovni. Příští štábní rozhovory mezi představiteli AČR a rumunské armády se uskuteční v únoru 1995 v Bukurešti.

S představiteli maďarské armády (zás. náč. HOS MO Maďarské republiky plk. T. Terecskei) se uskutečnilo setkání v březnu. Obě strany se zaměřily na posilování důvěry, prohlubování vztahů v oblasti výchovy a výcviku. Rozhovory vytvořily předpoklady pro rozvoj spolupráce mezi příslušníky ozbrojených sil České a Maďarské republiky.

V březnu se v Praze setkala delegace AČR se zástupci Ruské federace (zást. náčelníka Hlavní správy pro mez. voj. spolupráci MO Ruska plk. J. A. Dorinin). Česká i ruská strana se shodly na nutnosti pokračovat ve vzájemných kontaktech při posuzování otázek evropské bezpečnosti, včetně plnění Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě. V roce 1994 se uskuteční program Plánu dvoustranné spolupráce.

S britskou delegací vedenou zástupcem NGŠ kontradmirálem Jonathanem J. R. Todem bylo v květnu t. r. projednáno několik důležitých otázek výstavby armády, struktury MO a GŠ. Došlo k výměně názorů na aktivity peace-keeping a zkušenosti z přípravy a výcviku nižších velitelů. Obě strany se zaměřily zejména na oblast výměny informací, vojenského výcviku a organizování speciálních kurzů, zvláště kurzů anglického jazyka.

Ve stejném měsíci proběhla jednání s italskou delegací v čele se zást. náč. 3. správy a koordinátorem vojenské politiky italského MO genmjr. L. P. Zemem. Byly probrány zkušenosti z oblasti technického zabezpečení a logistiky, plnění Smlouvy o konvenčních silách v Evropě. Byly provedeny další úpravy návrhu Ujednání o vojenské spolupráci. Příští štábní rozhovory mezi představiteli AČR a italské armády budou příští rok v Římě.

Ještě v letošním roce budou uskutečněny štábní rozhovory (respektive jednání na stejné úrovni) s představiteli Ministerstva obrany ČR a partnery z Rakouska, Belgie, Kanady, Francie, Spolkové republiky Německo, Maďarska, Itálie, Nizozemí, Norska, Polska, Rumunska, Ruska, Švédska, Španělska, Ukrajiny, Velké Británie, USA a NATO. Uvažuje se o rozhovorech s představiteli ozbrojených sil Bulharska, Švýcarska a Slovinska. V souvislosti s úpravou vztahů s ozbrojenými silami Slovenské republiky připravují se rozhovory nebo obdobná jednání s představiteli Armády Slovenské republiky. ASR má zvláštní postavení při spolupráci s naší armádou.

dou. I když se dosud štábní rozhovory neuskutečnily, spolupráce obou armád je velice intenzivní.

Počítá se zejména s užší spoluprací s armádami NATO

Mnohé poznatky, které jsme při štábních rozhovorech získali, přispěly svým způsobem také k úspěšné transformaci a výstavbě nové Armády České republiky. Konkrétně se jedná o spolupráci při:

- * vzdělávání českých důstojníků na Vojenské akademii v Hamburku (SRN),
- * dopracování návrhu Ujednání o spolupráci ve vzdělávání vojenských specialistů mezi Ministerstvy obrany České republiky a Spolkové republiky Německa,
- * výměnu instruktorů výcvikových základen mírových sil OSN a osob odpovědných za koordinaci řízení jejich činnosti mezi AČR a belgickou armádou,
- * účast belgických vojenských odborníků v kurzech specialistů pro mírové mise mezinárodního společenství pořádané AČR v obdobných kurzech organizovaných ozbrojenými silami Belgie,
- * společnou přípravu specialistů AČR a ozbrojených sil Belgie koordinací akcí obou armád ve stejných mírových misích OSN a Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě,
- * reciproční účast českých a belgických inspektorů v deklarovaných místech kontrol,
- * vzájemnou výměnu teoretických studií k problematice mírových misí (peace-keeping),
- * výměnu návštěv příslušníků jednotek AČR s ozbrojenými silami Nizozemí,
- * reciproční účast specialistů nizozemské armády v mezinárodních kurzech specialistů pro mise KBSE a OSN, organizované nizozemskou armádou a AČR.

Bilaterální kontakty umožňují Armádě České republiky úspěšně rozvíjet spolupráci i s ozbrojenými silami zemí, které nejsou sdruženy v NATO. Štábní rozhovory tak vhodně doplňují plnění závazků vyplývajících z programu Partnerství pro mír, případně našeho přidruženého členství v Západoevropské unii.

Ve spolupráci s pplk. Ing. J. Maštalířem ze Sekce zahraničních vztahů MO zpracovala Věra Kosinová, prom. fil.

